

Bilbon, 2009ko maiatzaren 29an

Andres Urrutia euskaltzainburua,
Beñat Oihartzabal, euskaltzainburuordea,
Xabier Kintana, idazkaria,
Jose Luis Lizundia, diruzaina,
Andres Iñigo, Jagon sailburua,
Sagrario Aleman,
Adolfo Arejita,
Jose Antonio Arana Martija,
Aurelia Arkotxa,
Patxi Goenaga,
Jean Haritschelhar,
Emile Larre,
Miren Lourdes Oñederra,
Txomin Peillen,
Andoni Sagarna,
Patxi Salaberri,
Pello Salaburu,
Ana Toledo,
Joan Mari Torrealdai,
Patxi Uribarren,
Xarles Videgain,
Piarres Xarriton, eta
Mikel Zalbide euskaltzainak

Pello Telleria idazkariordea, Alfonso
Mujika eta Jose Antonio Aduriz, zegoz-
kien gaietan.

Ezin etorriak eta ahalak: Bernardo Atxagak, ahala Andres Urrutiari; Miren Azkaratek, ahala Pello Salabururi; Ibon Sarasolak, ahala Pello Salabururi; Patxi Zabaletak, ahala A. Iñigori; Miren Lourdes Oñederrak, ahala Aurelia Arkotxari, egon ez den tartean; Jean-Louis Davantek, ahala Txomin Peilleni.

Batzarra goizeko 12,30ean hasi da Bilbon, Euskaltzaindiaren egoitzan, ezkerreko zutabearen ageri diren euskaltzainak bertan direla.

1. Hasi aurrekoak. Euskaltzainburuak, batzar aretora helduak agurtu ondoren, ezin etorrien ahalak aipatu ditu. Azken 3 aktei buruzko oharrak direla eta, P. Uribarrenek zuzenketa bat egin du apirilaren 24koaz, eta onartu egin zaio, beste akta guztiekin batera. Ondoren, Euskaltzainburua eguneko aztergaietara pasatu da, eguerdian eta arratsaldean ukitzeoak banatuz..

2. Onomastika. Nafarroako izendegia. Andres Iñigok hitza hartu eta

Nafarroako Gobernuak udal izenez harturiko azken erabakia azaldu du. Hor, aldatu diren izenak, eta erabakirikoaren eta argitara emandako testuen artean zenbaitetan ageri diren desadostasunak azaldu ditu, zerrenda zehatza eginez. Euskaltzaindiak zerrenda zuzendua argitaratu eta udal horien artean zabaltzea erabaki du. P. Xarrittonek kontsiderazio batzuk egin ditu, eta J. L. Lizundiak, J. Haritschelharrek, Tx. Peillenek eta A. Iñigok erantzun diote. Azkenean, Iñigoren proposamena ontzat eman da.

3. Ordezkaritzetako arduradun eta ordezkarien proposamenak

Euskaltzainburuak organigraman egindako aldaketak azaldu ditu, proposaturiko ordezkarien izenekin: Arabarako, Manuel Ruiz Urrestarazu. Gipuzkoarako Andoni Sagarna. Nafarroarako Andres Iñigo eta Iparralderako Beñat Oihartzabal.

Iparraldean, Baionako bulegoan, P. Xarrittonek bere arduradun-karguan segituko du orain arteko baldintzetan, ekonomikoak barne, nahiz eta organigraman agertu ez. Zuzendaritzak hurrengo bilkuran zehaztu eta onetsiko du hori eta Xarrittoni adierazi.

P. Goenagak galdetu du ea zergatik proposatu izan den Arabarako ordezkari, Manuel Ruiz Urrestarazu, hots, euskaltzain oso ez den bat. Euskaltzainburuak erantzun dio zuzendaritzaren proposamena izan dela, eta lehen ere, H. Knörren hutsunea betez, horretan ibilia dela. P. Salaburuk prozedura hori ez duela garbi ikusten esan du. A. Arejitak, aldiz, ongi iritzi dio Manu Ruiz Urrestarazuren proposamenari. Proposamena ontzat eman da.

4. Euskaltzaindiaren batzorde eta egitasmoen organigrama

Ondoren, Euskaltzainburuak, karpetan idatzirik banatua zen batzorde eta egitasmoen organigrama xeheki irakurri eta komentatu du, horietako bakoitzak proposatu dituen kide berriak azpimarratuz, eta, Céline Mounole kidearen kasuan, horren curriculumare ere erantsiz.

Gehitzeko kideen zerrenda eta osaera, batzorde eta egitasmoetan banan-banan aztertu ondoren, onartu dira kasu guztietan.

5. Hiztegi gintzako batzorde eta egitasmoak

Idazkariordeak hiztegi gintzako batzorde eta egitasmoen organigramaren osaera paperak banatu ditu. Proposatu guztiak onartu dira. Euskaltzaindiaren Hiztegia-Adierak eta adibideak batzorde ahaldundurako kideak, euskaltzain osoei dago-

kienez, honako hauek izendatu dira, zuzendaritzaren proposamenez: Beñat Oiarzabal, Adolfo Arejita eta Patxi Salaberri.

Hiztegi Baturako batzorde ahaldundua bereziki tratatu da. Euskaltzainburuak azpimarratu du maiatzaren hamaikan bildu zela zuzendaritza Hiztegi Batuko (2.itzulia) batzordearekin, aurreko osoko bilkuran adierazi bezalaxe. Horren ondorioz eta bilera horren akordioak jasotzeko, Euskaltzainburuak idatzi du testu berri bat eta berriro igorri zaie parte hartu zuten guztiei testu berria, euren oharrak egin ditzaten. Testu berri hori oraintxe banatu da Osoko Bilkuran. Hartara, M. Azkaratek eta P. Salaburuk testu berri horri aurkeztu dizkiote euren oharrak.

P. Salaburuk bere oharra ahoz azaldu du, Hiztegi Batuaren osakeraz zenbait desadostasun agertuz. Beste ohargilearen ezin etorriaz, Euskaltzainburuak M. Azkarateren oharrak irakurri ditu, eta, oro har, bere adostasuna agertu ere bai. Hortaz 3.4. eta 3.7. ontzat eman dira. 4.5.ko iradokizuna ere onetsi da. Orobat, 4.6.ko zalantza argitu dio A. Urrutiak. 7.2.ko eskaeraz, hots, orain arte ponente izan denak gero ere segitzeaz, ordea, Euskaltzaindiaren zuzendaritzak batzorde ahaldunduak aurrerantzean bere burua antolatzeke eskubidea izan behar duela uste du.

Ildo berean, J. L. Lizundiak ondo iritzi die Mirenen proposamen gehienei baina pentsatzen du batzorde ahaldunduak bere autonomia propioa izan behar duela bere ibilbidea antolatzeke. Andoni Sagarnak uste du ez dela zaila izango barne ibilbide hori kide guztien artean adostea. Bukatzeko, ontzat eman da Osoko Bilkuran aurkeztutako testua, osaera eta xehetasunak barne, eta barne-ibilbidea egiteko agindua ere eman zaio batzorde ahaldunduari, gero zuzendaritzari aurkeztekotan eta berak onartzekotan. Orobat, eta testu horren arabera, orain arte Hiztegi Batua (2.itzulia) batzordearen kideak barneratuta geratu dira batzorde ahaldunduan, gainerako kideekin batera. Batzorde ahaldunduaren kideen kopurua osatzeko, zuzendaritzak Patxi Uribarren euskaltzain osoa kide izendatzea proposatu du eta hala onartu da.

6. Sarrerako erakustokia

Euskaltzaindiaren beheko solairuko leihoak, Plaza Barrira begira daudenak, erakundearen historia eta zenbait idazlanen berri emateko erabiltzea erabaki du zuzendaritzak, eta asmo hori jada praktikara eraman dela adierazi da.

Ordubietan eten da batzarra, arratsaldean segitzeke.

Bazkalondoan, arratsaldeko 4etan, berriro ekin zaio bilerari.

7. Exonomastika. Kanpoko leku-izenak ahoskatzeko irizpideak

J. L. Lizundiak txosten honen helburua aurkeztu eta, ondoren, hitza Alfonso Mujikari eman dio. Beronek, txosten idatzi batekin, beste hizkuntza batzuetako fonemak adierazteko grafiak euskaraz nola adierazi edo transkribatu azaldu du, hor ager daitekeen kasuistika nagusiarekin. Ipar eta hegoaldeko irakurtze-ohitura nagusiak kontuan izan dira. A. Mujikak, batez ere *j*, *g* (*ge*, *gi*), *x*, *kh* eta *y* grafe-mek hizkuntza batzuetan duten balioagatik, jatorrizkoa esateko zailtasuna duten euskaldun hiztunentzat (ipar eta hegoaldekoentzat) ordezeko hurbilak proposatu ditu, beti ere gomendio gisa.

J. L. Lizundiak katalan kultura munduko adibideak azaldu ditu, argigarri. Era berean, beste dokumentu batean, Euskaltzaindiaren gomendioa deritzonaz, Europako hizkuntza garrantzikoenetan, kontsonante zein bokal talde batzuen ahoskera euskaraz nola eman daitekeen iradokitzen da, etsenplu ugariarekin. M. L. Oñederra konforme agertu da Alfonsoren proposamenarekin. Andoni Sagar-nak, bestalde, exonimoen ebakera egokia zein den adierazteko proposamena aurkeztu du, kasu bakoitzean grabazioen bidezko aholku egokiak bideratzeko. Oharrak egiteko epea: ekainaren 19ra arte.

8. Hiztegi Batua (2. itzulua)

P. Salabururen gidaritzapean, J. A. Adurizen idazkariaren laguntzaz, *exakzio*-tik *ezkanda*-rainoko hitzak ikusi, eztabaidatu eta onartu dira. Era berean, lehendik gelditua zen *eustarri* hitzaren buruzko txostena aurkeztu du Adurizek, baina «dike» hobetsirik.

9. Esku artekoak

9.1. Peru Abarkaren irakurketa

Euskal auto klasiko honen irakurketa ekainaren 18an Arriaga teatroan eginen dela iragarri da, interesatuek izena eman dezaten. Era berean, *Peru Abarka* dela eta, Euskaltzaindiaren beheko aretoan, erakusketa jarriko da.

9.2. Sari Nazionalerako epaimahaikidea

Sari Nazionaletako itzulpen lehiaketarako epaimahaikide Paskual Rekalde izendatu du Zuzendaritzak, Euskaltzaindiaren ordezkari.

9.3. Euskadi Literatura sariak

Euskaltzaindiak aurtengo Literatura Sarietarako epaimahaikide Gorka Aulestia (Euskarazko literaturan) eta Joseba Urzelai (Euskarazko itzulpenean) izendatu ditu.

9.4. Hurrengo batzarrak

Hurrengo osoko batzarra ekainaren 26an, ostiral goizean izanen da Hazparnen. Egun berean, arratsaldean, 90. urteurreneko ospakizun ekitaldia egingen da, iraganeko euskaltzain hazpandarrak omentzeko. Ekitaldiak Elkar kulturgunean egingen dira.

Era berean jakinarazi da uztailaren 16an, ostegun arratsaldean, osoko batzarra egingen dela Akademiaren egoitzan. Uztailaren 17an, berriz, ostiral goizean, ageriko bilkura izanen da *Real Academia Española*, *Real Academia Galega* eta *Institut d'Estudis Catalans*-en ordezkariekin.

9.5. Uztail-urrietako batzarrak

Abuztuan, oporregatik, ez da osoko batzarrik egingen, ez eta irailean ere. Berez irailari legokiokeen osoko batzarra urriaren 8an, ostegun goizean, izanen da Donostian. Egun berean, iluntzean, Kursaal Jauregian musika emanaldia eskainiko da.

Urriaren 9an, ostiralean, 90. urteurrenaren amaierako ekitaldi instituzionala egingen da Gipuzkoako Foru Aldundian.

9.6. Joseba Lakarraren sarrera-hitzaldia

Gogoratu egin da, halaber, Joseba Lakarra Andrinua euskaltzainaren sarrera-hitzaldia bihar, maiatzaren 30ean, Arratzuko parrokian izango dela goizeko 10,30etan.

10. Banaturiko liburuak

Morgako seme den Felix Bilbao euskaltzain urgazleak idatziriko *Ipuin barreka* liburua, Labayruk eta Morgako udalak berrargitaratua, bilerara etorritakoen artean banatu da, Adolfo Arejitaren ekimenez.

Batzarra arratsaldeko 7,00etan amaitu da.

Andres Urrutia,
euskaltzainburua

Xabier Kintana,
idazkaria